

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

יא.

עין משפט
נר מצוה

ל א מ"י פ"ב מהל'
מעילה ז':
לא ב מ"י פ"ד מהל'
שקלים ה' ו' י':
לב ג מ"י פ"ה מהל'
ערכין הלכה ז':

רבינו חננאל

דקדשי דמים הוא ולא
קדושת הגוף. והתמידים
קדושתן קדושת הגוף
היא: אי הכי אמאי נפסלת
הקטורת במגע טבול יום
מעה שנתנה למכשת
לשחוקה ועדיין לא
קדשה. וכו' תימא כל דבר
שהוא קדושתו קדושת
דמים נפסלת במגע טבול
יום. והתנן בס' מעילה
פ"ב המנחות מועלין בהן
פ"ב משהוקדשו קדשו בכלי
הכוכשו ליפסל בטבול
יום כו'. אם קדשו
בכלי הן נפסלין ואם
לא קדשו בכלי שרת
אין נפסלין. הנה קדושת
דמים הן אלו המנחות
ואינו נפסלין בטבול יום.
ולא מצא תשובה. ואמר
ליה (רבה) [רב חסדא]
אלא מאי הקטרת קדושת
הגוף היא אי הכי תפסל
בלינה כמו הובחיים.
אלמה תנן במעילה
הקומץ והלבהנה
לשחוקה אם קדשו בכלי
הכוכשו ליפסל בלינה.
ודחי רבה שאני קטורת
דאצי"ג קדושת הגוף
היא כיון דצורתה בכל
השנה. כלומר הואיל והיא
נעשרת מחלת השנה
אין בלינה פוסלת בה
אלא עד שהקדשו בכלי.
יש מי שאומר כיון
שהקטורת כן צורתה לא
גמרין מנה דלא אמרין
קדושה שבהן להיכן
הלכה. כמו שאין אומרים
בקטורת קדושה שבה
להיכן הלכה אלא מחללין
אותה. כך [אין] אומרים
במזידין קדושה שבהן
להיכן הלכה אלא נפדין
תמימים. אלא אמרין
שאני קטורת והקדושה
מ"מ קדושה וכו' קדושה
שבהן להיכן הלכה
ואתרויהו מקשיין. ורבה
מפרק אתרויהו לב ב"ד
מתנה עליהן. כלומר בעת
קנייתם ובעת עשייתם לב
ב"ד מתנה עליהן אם
הוצרכו לצבור הוצרכו
ואם לאו יהיו לדמיהן.
א"ל אביי לרבה (ב)
והא את הוא דאמרת
שהקדשו זכר לדמיו קדוש
קדושת הגוף. א"ל כי
אמרינן היבא דא"ל לדמי
עולה קדוש הוא עצמו
לעולה. אבל המקדש
לדמי נספין לא קדוש
אלא לדמיו. ומתווב
עליה אביי מפר ושעיר
יום הכפורים שאבדו

(א) ע"י תוס' ערכין ה' ה' ד"ה
והא.

הוכשרו ל"פסל בטבול יום. וא"ת כי לא קדשו ככלי נמי
ליפסל בטבול יום מידי דהוה לחולין שנעשו על
טהרת הקודש דמיפסל בטבול יום כדמוכח בסוף נדה (דף ע"א: ושם)
דמנן היושבת על דם טהור מערה מים לפסח דייקין מערה אין

נוגעת לא לחולין שנעשו על טהרת
קודש כקודש דמו וי"ל דתנא דהכא
סבר לאו כקודש דמו כחזרו לומר
דהתם דהרי הוא כמגע טמא מת
נקדשים ולא לחולין א"כ הכא מיירי
מדאורייתא וה"ה דמקודש לכן מיפסלי
מדרבנן ואם תאמר א"כ מאי פריך
לעיל ינמא דקדושת דמים היא והא
דקדש נפסלת בטבול יום היינו
מדרבנן וכמשה ראשונה דהתם
דסברה דקדוש דמו וי"ל דאי מטעם
דקדוש דמו מיפסל בטבול יום א"כ
אפילו לא נתנה במכתשת נמי לכיון
דמדרבנן מיפסל אפי' אינה ראויה
להקרב נמי אז שמה קטרת לא מיפסל
משום חולין שנעשו על טהרת קדש דלא
שייך בה האי טעמא כיון דלאו בת אכילה
היא אצל לעיל קאמר שפי' וכו' כל
קדושת דמים מיפסל בטבול יום
ולא קשה ליה אפי' לא נתנה במכתשת
נמי דלא מפסל קדושת דמים כל זמן
שמחוסר מעשה בגופו דהיינו כמישה
והשתא נמי ניחא מה שמקשה דאמאי
לא פריך מרישא דתנא לעיל מהך
דהמנחות כו' דמייתי הכא וצ"פ
דמעילה (דף ע"ט.) שמי הלחם ולחם
הפנים מועלין צהם משהוקדשו קרמו
צמור הוכשרו ליפסל בטבול יום
קרמו אין לא קרמו לא ולפי מה
שפרישית דקדושת דמים לא מיפסל

בטבול יום כל זמן שמחוסר מעשה בגופו לא ה"מ למיפוך מרישא
דאפילו נתנוה צמור אכתי מחוסר קרימה וכשישטע עליהן הזבח
זכר הקרימה שהיא אפיה:

אלא מעתה תיפסל בלינה אלא תנן כו'. פירש בקונטרס
דייק מדקדמי לעיל גבי מכתשת טבול יום ולא קדמי
לינה והכא תנא לינה ש"מ דכלי דהכא לאו מכתשת
היא אצל אי לאו הך ממתינן דמייתי מצרייתא גופה דמכתשת
דקדמי טבול יום ולא קדמי לינה לא מצי למיפוך דאיכא למימר
תנא טבול יום וה"ה לינה וא"ת ותקשה ליה מטבול יום גופיה
דמצרייתא קדמי דמי תנא למכתשת נפסלה בטבול יום ואילו
הכא תנן קדשו ככלי הוכשרו ליפסל בטבול יום דהיינו כלי
דבשעת הקטרה אין לא קדשו לא וי"ל דהא לא הוה קשה ליה כלי
בטבול יום והא דנקט קדשו ככלי לענין טבול יום לא נקט אלא משום
לעיל דייק שפי' לא קדשו לא אטבול יום דקדשו ככלי קאי אטבול יום
נמי אפילו לא קדש ככלי נפסל בטבול יום וצמור כפורים וצלינה מצי
נפקא דקדשה המנחה (א) "בסיסא דקדמי לעיל המנחות מועלין
בהן והא דתנא קומץ צהדי הך משום סיפא דקדמי וחיצין משום
דהוא הדין לא קדשו ונקט קדשו משום מנחת כהנים וחיציה ועוד וי"ל
דאם פשיטא ליה דלין קטורת נפסלת בלינה משעת נתינה במכתשת
שפיר הי עושים אותה בתחלת השנה לזוין כל השנה ולא מייתי
מהך ממתינן אלא דשייך פסול לינה בקטורת דאי לאו מתני' ה"א
דלין שייך בקטורת פסול לינה כלל: **הוא"ל** וצורתה ב"ה השנה בוד"ה.
פ"י בקונטרס שאין מראיתה משתנה הלכך אע"ג דקדושת הגוף היא לא
מיפסל בלינה מהיו משקדשה ככלי ליקרב גזור צה רבנן לינה דלמא
אמי לאכשורי נשאר קרצנות המתקדשים ככלי ולפי' אי אפשר לה
ליפסל אלא מדרבנן וקשה דצפרק הוציאו לו (יומא דף מח. ושם)
צעי רב פפא חישב בחפית קטורת מהו ופשיט לה מהא דלמך ר"ע
הסלת והצלינה והמליס והקטורת שאל נגע טבול יום במקמתן
פסל את כולן ומדפסלין טבול יום פסלה נמי לינה ומדפסלה לינה
פסלה נמי מחשבה והקשה בקונטרס שם דאמאי לא מייתי ראיה
מהכא דפסלה לינה וליכא למימר דהתם מייתי ראיה דמדאורייתא
פסלה לינה ומהכא ליכא לאכוכי דפסלה מדאורייתא דהא לפ"ה
דהכא ע"כ לא פסלה אלא מדרבנן לכי' לפרש שאני קטורת הואיל
וצורתה לא פסלה כיון דיש שיעור להקרב קטורת פרס שחרית
ופרס ערבית אין כלי שרת מקדשה (ו) שלא מדעת כדמשמע
בס"פ לולב וערבה (סוה דף ג.) אי נמי אין כלי שרת מקדשים
אלא בזמנן אפילו ליפסל כדמוכח בס"פ שמי הלחם (מנחות דף ק.)
אע"ג דבס"פ לולב וערבה נריך לומר דמילוי ערב צבת חשיב
זמנן לפי שא"ל למלאות צבת גבי מכתשת חשיב אפשר והשתא
אמי שפי' דלא מצי למידק מהכא דפסלה לינה מדאורייתא אצל
מהשיא מוכח שפי' דפסלה מדאורייתא מידי דהוה אטבול יום
דפסל מדאורייתא מדפסל אפילו ע"י צירוף כלי ואע"ג דטבול יום
חמיר דפסיל משנתנה למכתשת קדוש קף חשיב לגבי לינה כמינה
למכתשת לטבול יום ועי"ל דלאו מדפסול טבול יום דייק פסול
לינה אלא כלומר מדפסול ע"י צירוף כלי אלמא נריך הקטרה
לכלי דכשאין נריך לכלי אין כלי מרפרו ואפי' הוי צירוף כלי
מדרבנן לא תקון אלא צריך לכלי מדאורייתא וכיון דעבי' כלי
א"כ פסלה לינה כדדייק בפרק התכלת (שם דף נה.) על מחצת
מלמד שטעונה כלי דאי אפי' לא מתחיל מיפסל בלינה אצל
קשה דתפשוט מסיפא דהכא דפסלה דאורייתא דקדמי וחיצין
עליהן משום נותר דמשמע דקאי אפי' לא חקטורת ועוד
דקדמי ופיגול אין צהן לפי שאין להם מתירין ואי לא
מיפסל מחשבה תיפוק ליה דלא פסלה מחשבה: **מב"ר** במקום
קרישא. תימה אי מכתשת מיקדשא קדושת הגוף איכא
היכי אמר צערכין (דף י') גבי מכתשת שניקבה (ב) ונשברה
ושלחו אומנין מאלכסנדריא של מזרים ותקנוה האמר צוצחים
(דף פח.) כלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן ושניקבה אין
מתקנין לתוכה אבר דלין עניות במקום עשירות וי"ל
דמכתשת של משה שאני שהיתה מפטמת ציבור וי"מ
דודאי לא היתה כלי שרת אלא שהקטורת היה קדוש
קדושת הגוף צדצורו שהיה אומר יהא זה קטורת היה
חל עליה קדושת הגוף אחר כמישה במכתשת שהיה ראוי
להקטיר כמו הצהמה שהיא קדושה כשאומר יהא זה
לעולה יהא זה לטעמת וכו' משני לעיל שאני קטורת
דקדושת דמים היא הי' דכשאומר יהא זה לטעמת
יהא זה קדושת הגוף: **פר'** ושעיר ש"ל יום הכפורים.
פ"י בקונטרס דלכך יומתו דלא חוי לשהם הבאם משום
רשעו שנה וצ"פ שני שעירים (יומא דף סה.) ליתא
למסקנא הכי אלא מסקינן דלא צעין חדשה אלא למזוה
וטעמא דימותו משום דחיישין לתקלה:

וכן

דקדוש דמים. אין צה אלא קדושת דמים שלקחה
מתרומת הלשכה אצל ככלי לא קדשה דתקדש
קדושת הגוף דמכתשת שנשקפה צה לאו כלי
שרת היא: **בטבול יום.** אם נגע צה: **המנחות.** מנחת יחיד:

מועלין בהן משהוקדשו. דקדושת דמים צה מעילה היא: קדשו
ככלי. הביא לעורה ונתנה ככלי שרת: **סוטה.** נגמרה
קדושתה ליפסל בטבול יום. וכל לשון הכשר לשון
תיקון שמתקנו ומומניו לכן: **הקומץ.** של מנחת
יחיד: **ומנחת יחיד:** ונמנחת כהנים. שהיא כלי
ולאנה נקמנת: **ומנחת כהן משות.** חציתי כהן גדול
שככל יום מחליתו צדוקר ומחליתו צער: **ומנחת נסכים.**
הצאה עם הצהמה שלשה עשרונים לפר ושני
עשרונים לאיל ועשרון לכבש והן כולן כלי: **קדשו
ככלי כו'.** והך דפליג לה בתרתי צדי הך והך
דלעיל דהמנחות מועלין בהן כו' משום דבסיפא יש
חילוק ציינהם צמילי אחרניתא במכתשת
מעילה דצהדיא דלעיל לא קדמי וחיצין עליה
משום פיגול ונותר וטמא בקדושת כלי עד שיקרב
הקומץ וצהיך שכולן כלי קדמי בקדושת כלי
דידהו וחיצין עליהם משום נותר ומשום טמא.
קדמי מיהא קטורת וקדמי קדשו ככלי וע"כ (א) ממתינן
לעיל גבי קדושת מכתשת תנא נפסלת בטבול יום
ולא תנא לינה והכא תנא לינה ש"מ קדושת כלי
דהכא לאו מכתשת היא אלא כלי שצשעת
הקטרה דומיא דקומץ ולצונה ושאר השנויים
כהן עמה אלמא מכתשת לא מקדשה ליה

קדושת הגוף: **הואיל וצורה (ב).** אינה משנה את
מראיתה הלכך אע"ג דקדושת הגוף היא לא
מיפסל בלינה מהיו משקדשה ככלי ליקרב גזור צה
רבנן פסול לינה דלמא אמי לאכשורי נשאר
מכתשת ככלי: **מכל מקום קשיא קדושה שבהן להיכן הלכה.**
צין צמתידין צין בקטורת: **לכ צ"ד מסנה עליהם.** צשעת
לקיחה דלא ליקדשו קדושת הגוף אלא הצריכין לשנה
וכל מידי דציבור נותנין צ"ד לצ: **והא מר הוא דאמר.**
במכתשת תמורה: הקדוש זכר לדמיו. הקדוש איל לדמיו:
קדוש קדושת הגוף. ואינו נמכר מאחר שהקדשו והוא
עצמו ראוי להקרב אינו יואל מידי מוצח [תמורה ג.]:
והכא נמי למאי מהני מנחה דלכ צ"ד כי אמרי' נמי
יהו לדמיהן קדשי להו לגופיהו: הא

דבשעת הקטרה אין לא קדשו לא וי"ל דהא לא הוה קשה
ליה כלי בטבול יום והא דנקט קדשו ככלי לענין טבול יום לא נקט
אלא משום לעיל דייק שפי' לא קדשו לא אטבול יום דקדשו ככלי
קאי אטבול יום נמי אפילו לא קדש ככלי נפסל בטבול יום וצמור
כפורים וצלינה מצי נפקא דקדשה המנחה (א) "בסיסא
דקדמי לעיל המנחות מועלין בהן והא דתנא קומץ צהדי
הך משום סיפא דקדמי וחיצין משום דהוא הדין לא קדשו
ונקט קדשו משום מנחת כהנים וחיציה ועוד וי"ל דאם פשיטא
ליה דלין קטורת נפסלת בלינה משעת נתינה במכתשת
שפיר הי עושים אותה בתחלת השנה לזוין כל השנה ולא מייתי
מהך ממתינן אלא דשייך פסול לינה בקטורת דאי לאו מתני' ה"א
דלין שייך בקטורת פסול לינה כלל: **הוא"ל** וצורתה ב"ה השנה בוד"ה.
פ"י בקונטרס שאין מראיתה משתנה הלכך אע"ג דקדושת הגוף היא לא
מיפסל בלינה מהיו משקדשה ככלי ליקרב גזור צה רבנן לינה דלמא
אמי לאכשורי נשאר קרצנות המתקדשים ככלי ולפי' אי אפשר לה
ליפסל אלא מדרבנן וקשה דצפרק הוציאו לו (יומא דף מח. ושם)
צעי רב פפא חישב בחפית קטורת מהו ופשיט לה מהא דלמך ר"ע
הסלת והצלינה והמליס והקטורת שאל נגע טבול יום במקמתן
פסל את כולן ומדפסלין טבול יום פסלה נמי לינה ומדפסלה לינה
פסלה נמי מחשבה והקשה בקונטרס שם דאמאי לא מייתי ראיה
מהכא דפסלה לינה וליכא למימר דהתם מייתי ראיה דמדאורייתא
פסלה לינה ומהכא ליכא לאכוכי דפסלה מדאורייתא דהא לפ"ה
דהכא ע"כ לא פסלה אלא מדרבנן לכי' לפרש שאני קטורת הואיל
וצורתה לא פסלה כיון דיש שיעור להקרב קטורת פרס שחרית
ופרס ערבית אין כלי שרת מקדשה (ו) שלא מדעת כדמשמע
בס"פ לולב וערבה (סוה דף ג.) אי נמי אין כלי שרת מקדשים
אלא בזמנן אפילו ליפסל כדמוכח בס"פ שמי הלחם (מנחות דף ק.)
אע"ג דבס"פ לולב וערבה נריך לומר דמילוי ערב צבת חשיב
זמנן לפי שא"ל למלאות צבת גבי מכתשת חשיב אפשר והשתא
אמי שפי' דלא מצי למידק מהכא דפסלה לינה מדאורייתא אצל
מהשיא מוכח שפי' דפסלה מדאורייתא מידי דהוה אטבול יום
דפסל מדאורייתא מדפסל אפילו ע"י צירוף כלי ואע"ג דטבול יום
חמיר דפסיל משנתנה למכתשת קדוש קף חשיב לגבי לינה כמינה
למכתשת לטבול יום ועי"ל דלאו מדפסול טבול יום דייק פסול
לינה אלא כלומר מדפסול ע"י צירוף כלי אלמא נריך הקטרה
לכלי דכשאין נריך לכלי אין כלי מרפרו ואפי' הוי צירוף כלי
מדרבנן לא תקון אלא צריך לכלי מדאורייתא וכיון דעבי' כלי
א"כ פסלה לינה כדדייק בפרק התכלת (שם דף נה.) על מחצת
מלמד שטעונה כלי דאי אפי' לא מתחיל מיפסל בלינה אצל
קשה דתפשוט מסיפא דהכא דפסלה דאורייתא דקדמי וחיצין
עליהן משום נותר דמשמע דקאי אפי' לא חקטורת ועוד
דקדמי ופיגול אין צהן לפי שאין להם מתירין ואי לא
מיפסל מחשבה תיפוק ליה דלא פסלה מחשבה: **מב"ר** במקום
קרישא. תימה אי מכתשת מיקדשא קדושת הגוף איכא
היכי אמר צערכין (דף י') גבי מכתשת שניקבה (ב) ונשברה
ושלחו אומנין מאלכסנדריא של מזרים ותקנוה האמר צוצחים
(דף פח.) כלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן ושניקבה אין
מתקנין לתוכה אבר דלין עניות במקום עשירות וי"ל
דמכתשת של משה שאני שהיתה מפטמת ציבור וי"מ
דודאי לא היתה כלי שרת אלא שהקטורת היה קדוש
קדושת הגוף צדצורו שהיה אומר יהא זה קטורת היה
חל עליה קדושת הגוף אחר כמישה במכתשת שהיה ראוי
להקטיר כמו הצהמה שהיא קדושה כשאומר יהא זה
לעולה יהא זה לטעמת וכו' משני לעיל שאני קטורת
דקדושת דמים היא הי' דכשאומר יהא זה לטעמת יהא זה
קדושת הגוף: **פר'** ושעיר ש"ל יום הכפורים.
פ"י בקונטרס דלכך יומתו דלא חוי לשהם הבאם משום
רשעו שנה וצ"פ שני שעירים (יומא דף סה.) ליתא
למסקנא הכי אלא מסקינן דלא צעין חדשה אלא למזוה
וטעמא דימותו משום דחיישין לתקלה:

(א) מעילה ט. (ב) שם י.
(ג) ונפסלת קו: מנחות
ע"כ: (ד) מנחות יא: (ה) נדף
י: ערכין ה. צבורת י:
(ו) נ"י תוס' תמורה י:
ד"ה ואת אומנת: (ז) יומא
ג. סה. סוה"ט. [למקמי].
(ח) צ"ל בכתב,

הגהות הב"ח

(א) ש"י ד"ה קדשו וכו'
ועי' מדרשא נעל:
(ב) ד"ה הוציא וצורה כל
השנה.
(ג) במכתשת קדושת הגוף
ובלינה היינו טעמא
דלא מיפסל לפי
שאינה משנה את
מראיתה: (א) תוס' ד"ה
אלא וכו' בסיסא. צ"ל פ"ג
דמנחות ד' כ. ע"כ פשיט'
ציבא כלי ששם צוללין
מנה וצמח' ס"פ המנחת
מקדש משמע דהם גורסי'
סיסא: (ז) ד"ה הוציא וכו'
אין לא שרת מקדשה (שם)
(מנחת) תא"מ וצ"ל פ"א
אלא הראוי וצ"ל:
(ס) ד"ה מ"מ וכו' גבי
מכתשת שניקבה ושלו
כל"ל וצ"ל ונשברה
נמחק:

גליון הש"ס

גמ' דמי' נסכים. ע"י מר
ד' כו ע"כ תוס' ד"ה אצל:

מוסף רש"י

המנחות מועלין בהן
משהוקדשו. נפסל
(שעילה ט.) ומנחת
כהנים. דמכיר וכל מנחת
כהן כלל תהיה (שם י').
ומנחת בהן משום
היינו חציתי כהן גדול
(שם). ומנחת נסכים.
היינו מנחת הצהה עם
הזבח שיש בו נסכים, דלין
בו שריים, דכל הוי דמתי'
כלל ינהו (שם). מועליהם
בהן משהוקדשו.
קדושת פה צעלמא (שם).
לב בית דין. של כהנים
(מנחות שם: מנחות').
הקדשו זכר לדמיו. אל
דחוי לעולה והקדשה לדמי
עולה (ערכין ה.) שומכט
ויצא דמיו עולה (בבברות
י: תמורה יא.) או אשם
(תמורה יט.). ולכתי נקט
רבא זכר, דצעולה איירי
רבא ונקטא לא חויל לעולה
וילכא למימר קדשה קדושת
הגוף (תמורה יא.) א':
לכתי נקט זכר דחוי לעולה
משום דרובא דמייתי קרבן
עולה מייתי (בבברות יא.).
קדוש קדושת הגוף.
והוא עצמו יקרב עולה,
דמיו דתנחא ליה קדושת
דמים נחמא ליה קדושת
הגוף הואיל והוא חיי
לגופיה (ערכין ה. וצ"י)
תמורה יט.). ואינו יכול
למכור הואיל והוא גיטא
חויל לעולה (תמורה יא.).
אחרים
תחתיהם. ומתפסל כהן
ואחר כך מנאלי האזורים
(הוריות ג.).